

Beslissing van de Raad voor de Journalistiek

over de klacht van

Carl Demeestere

tegen

De Gentenaar

Met vijf mails van 23, 26, 27 en 28 maart 2023 dient de heer Carl Demeestere een klacht in tegen De Gentenaar. Aanleiding is een artikel van 17 maart 2023 onder de titel *Neuzekesoorlog blijft Carl Demeestere achtervolgen: "Persoonlijke verrijking? Dat is een leugen"*. Redactiemanager Toon van den Meijdenberg van Mediahuis antwoordt met een brief van 12 mei, waarop Carl Demeestere reageert met een mail van 17 mei en Toon van den Meijdenberg opnieuw repliceert met een brief van 25 mei 2023.

Een rapporteringscommissie van de Raad voor de Journalistiek heeft een hoorzitting gehouden op 29 juni 2023. Carl Demeestere woonde de hoorzitting bij. Voor De Gentenaar waren Toon van den Meijdenberg en journalist Simon Dekaezemaker aanwezig.

DE FEITEN

Het artikel gaat over een rechtszaak tegen cuberdonverkoper Carl Demeestere. De journalist schrijft dat hij bekend is als protagonist in de befaamde neuzekesoorlog in Gent die hij jaren geleden verloor, maar hem tot op vandaag blijft achtervolgen.

Volgens de inleiding zou Demeestere gevoefd hebben toen zijn zaak failliet ging, maar ontkent hij dat zelf met klem. Het Openbaar Ministerie heeft het onder meer over misbruik van vennootschapsgoederen en vraagt een beroepsverbod van tien jaar. Het is zijn vierde faillissement en volgens het artikel sneerde het Openbaar Ministerie dat Demeestere duidelijk niet gemaakt is om deel te nemen aan het economisch weefsel.

De journalist schrijft dat de vete tussen de cuberdonverkopers, met scheld- en vechtpartijen, beschuldigingen van diefstal en een veroordeling voor aanzetten tot racisme zelfs de Britse omroep BBC haalde en dat Demeestere uiteindelijk het onderspit zou delven. Moegestreden vroeg hij in 2020 het faillissement aan en het is voor dit faillissement dat hij terechtstaat. Volgens het artikel kreeg hij in 2019 een regeling om hem voor het faillissement te behoeden als hij zijn schulden begon af te lossen, wat gebeurde tot de coronacrisis losbarstte.

Volgens het parket stond Demeestere in 2020 meer dan 500.000 euro in het rood, terwijl hij in 2019 nog een omzet van 266.000 euro had. Demeestere zegt in het artikel dat hij in 2019 nog 300.000 euro investeerde in zijn kraam en dat hij wil ondernemen om zijn schulden te kunnen betalen, maar dat corona de zoveelste tegenslag was die hij niet meer kon incasseren.

De journalist schrijft dat Demeestere erkent dat hij fouten heeft gemaakt, maar citeert hem dat hij geen crimineel is. Hij is slordig geweest en heeft zijn boekhouding verwaarloosd, maar van persoonlijke verrijking is geen sprake, zegt hij. Het artikel besluit dat hij de vrijspraak vraagt en een beroepsverbod wil vermijden, en dat een uitspraak vijf weken later volgt.

DE STANDPUNTEN VAN PARTIJEN

KLAGER

Klager neemt er aanstoot aan dat de journalist in zijn verslag sec noteert wat er tijdens de rechtszaak werd gezegd. Hij neemt het standpunt van de procureur klakkeloos over zonder het in vraag te stellen, terwijl dit de subjectieve mening van de procureur is en de journalist de feiten niet gecheckt heeft. Het verslag is dan ook eenzijdig. In plaats van het totale plaatje te tonen en te nuanceren, geeft de journalist een vertekend beeld en polariseert hij. Het artikel is misleidend en framet klager als fraudeur en racist.

Klager erkent dat de journalist de uitspraken van de procureur correct heeft weergegeven, maar hij had in zijn verslag bepaalde dingen moeten verduidelijken en nuanceren. Dat is zijn opdracht. Klager heeft na de rechtszitting een interview gegeven aan de journalist om erger te voorkomen en om bepaalde zaken in hun context te plaatsen, maar dat is tevergeefs geweest.

Het artikel past in een patroon dat De Gentenaar al lang hanteert ten aanzien van klager. Eigenlijk was de neuzenorlog een stuk folklore, maar De Gentenaar heeft er iets anders van gemaakt. Het artikel is het trieste hoogtepunt van dit patroon. Dat blijkt ook uit de grootte van het artikel en de foto en de grootte van de verwijzing op de voorpagina. Dat is buiten alle proportie en enkel bedoeld om te schaden.

Klager heeft de voorbije jaren heel wat over zich heen gekregen in de pers, maar in dit geval voelt hij zich bijzonder tekort gedaan. In 2017 stelde De Gentenaar neuzenmoetheid vast, maar nu pakt ze daar weer volop mee uit. Het artikel heeft veel schade berokkend en klager raakt de framing nooit meer kwijt.

Het bedrag van 500.000 euro schulden is niet gecheckt en klopt niet. Er is aan de rechtszaak een procedure in het kader van de wet op de continuïteit van de onderneming (WCO) voorafgegaan, die werd goedgekeurd door de ondernemingsrechtbank. Die procedure en wat ze inhoudt komt in het artikel nauwelijks aan bod. De zin over terugbetaling van schulden staat ergens weggemoffeld. Nochtans werd in dit kader al een deel van de schulden terugbetaald. Maar de procureur haalt dit niet aan, al is het wel aantoonbaar.

Het woord 'foefelen' is niet juist of op zijn minst voorbarig. Het is lasterlijk en besmeurt wetens en willens en zonder enig tastbaar bewijs het imago van klager.

Ook de titel met de vermelding van de naam van klager is lasterlijk. De Gentenaar hanteert bij het noemen van namen twee maten en twee gewichten. In een artikel over een dubieuze constructie van een notaris in Gent stond geen naam, bij klager wel. Klager erkent dat hij toestemming heeft gegeven voor de foto en kan leven met de publicatie ervan. Maar de vermelding van zijn naam is een stap te ver. Dit maakt hem ver buiten Gent herkenbaar. Klager heeft er geen probleem mee dat hij een publiek figuur is, maar de cuberdons worden in Gent alleen met hem geassocieerd en niet met zijn buurman/opponent, over wie nauwelijks iets wordt gemeld. Ook dat getuigt van het hogervermelde patroon.

Klager heeft het artikel niet mogen nalezen, terwijl dit volgens hem toch zou moeten om na te gaan of er geen zaken zijn die verduidelijkt, geduid en genuanceerd kunnen worden om polarisatie te vermijden.

Klager neemt er verder aanstoot aan dat er niet wordt vermeld dat er beroep mogelijk is, terwijl dat essentieel en belangrijk is en lezers dit niet zomaar weten.

DE GENTENAAR

De insteek van het artikel is de rechtszaak tegen klager en daar heeft de journalist op een objectieve manier over bericht. In het artikel komen het standpunt van het parket, de context van de neuzekesoorlog met in de nasleep het faillissement en de rechtszaak, en het standpunt van klager aan bod.

Klager betwist niet dat het artikel een weergave is van het pleidooi van de procureur. Hij is wel van oordeel dat een journalist datgene wat een procureur pleit, moet controleren en er anders niet over mag schrijven. Dat is niet alleen onmogelijk, maar wordt van een journalist ook niet verwacht. Het is niet de opdracht van de journalist om zelf onderzoek te voeren om de uitspraken van de procureur te checken. Een journalist mag verslag uitbrengen over wat gepleit wordt, zeker als het gaat om het requisitoir van het Openbaar Ministerie dat de samenleving vertegenwoordigt.

Inhoudelijk klopt het artikel. Alles wat erin staat, staat ook in het vonnis dat vijf weken na publicatie van het artikel is uitgesproken. Het bedrag van 500.000 euro schulden is genoemd door het openbaar ministerie en staat uiteindelijk ook in het vonnis. De WCO procedure wordt vermeld waar de journalist schrijft over de regeling van 2019 om schulden af te lossen.

De correctionele rechtbank veroordeelde klager voor misbruik van vennootschapsgoederen en een aantal faillissementsmisdrijven tot een gevangenisstraf van één jaar met uitstel, een geldboete en een beroepsverbod voor zeven jaar. In dat opzicht is het woord ‘foefelen’ nog een eufemistische omschrijving. Bovendien staat er ‘zou hebben gevoefd’ in de voorwaardelijke wijze.

Het artikel is niet eenzijdig en het standpunt van klager komt uitgebreid aan bod. De journalist heeft zich na afloop van de rechtszitting kenbaar gemaakt en klager geïnterviewd. Het gesprek heeft twintig minuten geduurd en klager stond ervoor open om de vragen te beantwoorden. Hij kreeg een megafoon om zijn onschuld uit te spreken. De titel vermeldt meteen dat hij de aantijging van persoonlijke verrijking een leugen noemt, in de inleiding staat dat hij met klem ontkent dat hij gevoefd heeft, en zijn reactie op het standpunt van het Openbaar Ministerie bestrijkt drie volle paragrafen.

Het is normaal dat klager bij naam wordt genoemd. Hij heeft als hoofdrolspeler in de neuzekesoorlog zelf het publieke forum opgezocht. Hij is zelf naar de media gestapt en heeft nationaal en internationaal tal van interviews gegeven met vermelding van zijn naam en foto. Daardoor is hij een publiek figuur geworden. Zelfs als zijn naam niet volledig zou zijn gegeven, zou men weten of gemakkelijk kunnen te weten komen dat het over hem gaat. Klager heeft aan de journalist ook duidelijk toestemming gegeven voor de foto. Verder waren er zeer ernstige aanwijzingen van schuld.

Er is geen sprake van een patroon of van framing bij De Gentenaar. Het artikel is een episode uit een lang verhaal dat in binnen- en buitenland ruchtbaarheid heeft gekregen en heeft geleid tot sancties van de burgemeester van Gent en tot correctionele veroordelingen voor valsheid in geschrifte en oplichting in 2008 en 2010. Een krant mag daarover verslag uitbrengen

wanneer zij dat relevant acht. De krant heeft ook nooit reacties gekregen op artikels uit het verleden, wat aangeeft dat wat destijds geschreven is objectieve verslaggeving was.

Klager zegt dat hij het artikel vooraf niet heeft kunnen nalezen, maar er is met hem geen enkele afspraak gemaakt om het stuk vooraf door te sturen.

Het is geen journalistieke fout om niet expliciet de mogelijkheid van hoger beroep te vermelden. Die mogelijkheid is er altijd en de lezers weten dat. Als klager in beroep gaat en als blijkt dat het parket zich vergist heeft, zal De Gentenaar daarover berichten.

BESLISSING

Het artikel is een verslag van de rechtszitting, waarin de journalist het standpunt van beide partijen belicht. Klager neemt aanstoot aan het requisitoir van de procureur, maar betwist niet dat de journalist dit correct heeft weergegeven. Zijn eigen standpunt komt aan bod op basis van het interview, dat eveneens getrouw is weergegeven. Het is journalistiek geoorloofd en verantwoord om in een verslag over een rechtszaak beide standpunten zo naast elkaar te zetten. Het artikel houdt rekening met de mogelijke onschuld van klager en maakt duidelijk dat er nog geen vonnis is van de rechtbank. Er blijkt nergens dat gegevens uit het dossier foutief zouden zijn weergegeven. Het artikel is dan ook niet misleidend en er zijn geen aanwijzingen dat de journalist vanuit een bepaald vooroordeel of patroon niet onafhankelijk zou hebben gehandeld.

De vermelding van de naam en voornaam van klager en de publicatie van zijn foto zijn geoorloofd. Klager heeft na de rechtszitting een interview gegeven en geposeerd voor een foto. Hij heeft daarbij niet gevraagd om zijn naam niet te vermelden. Klager kan ook beschouwd worden als een publiek figuur. Hij heeft tijdens de zogenaamde neuzekesoorlog zelf de publieke aandacht opgezocht en met naam en toenaam interviews gegeven aan binnen- en buitenlandse media, en de rechtszaak die het voorwerp uitmaakt van het artikel heeft rechtstreeks met zijn handel in cuberdons te maken.

Er zijn tussen klager en de journalist geen afspraken gemaakt over voorinzage. Er was voor de journalist dan ook geen reden om het artikel vóór publicatie aan klager voor te leggen.

Om die redenen is de Raad voor de Journalistiek van oordeel:

De klacht is ongegrond

Brussel, 14 september 2023